

Nr 31

Utlåtande i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning med förslag till ändringar i tjänste- och personalförteckningarna för riksbanken.

Nu gällande tjänste- och personalförteckningar för riksbanken har i vad de avser bankpersonalen fastställts av delegerade för riksdagens verk jämlikt beslut av 1952 års riksdag (se BoU:s utlåtande nr 35).

Fullmäktige i riksbanken har i skrivelse till bankoutskottet den 22 mars 1956 framlagt förslag till vissa ändringar i dessa förteckningar och till stöd härför anfört i huvudsak följande.

Personalförteckningen upptager bland annat sex bankokommissarietjänster i lönegraden Cp 13, vilkas innehavare förutsatts skola utöva chefskapet över en administrativa avdelningen, en bankexpeditionsavdelningen, en kontorscentralen, en utrikesavdelningen och en revisionsavdelningen. Den sjätte bankokommissarietjänsten avsågs enligt 1952 års plan för kreditmarknadsavdelningen. Sedermera hava fullmäktige den 24 juni 1954 beslutat överflytta bankokommissarietjänsten å kreditmarknadsavdelningen till en nyinrättad utrednings- och forskningsavdelning, omfattande två arbetsgrupper vilka redan tidigare utbrutits ur administrativa avdelningen, nämligen direktionsexpeditionen och statistikgruppen. Det förutsattes vidare, att större utredningsuppdrag och remissyttranden kunde anförtros åt denna nya avdelning. Det har emellertid i och med den stigande arbetsbelastning, som följt med den ökade betydelse som de direkta penning- och kreditpolitiska uppgifterna efter hand fått, befunnits erforderligt att ånyo tillföra kreditmarknadsavdelningen en tjänsteman med kvalifikationer och uppgifter motsvarande den tidigare bankokommissarietjänstens. Genom beslut den 26 maj 1955 hava nämligen fullmäktige anställt en tjänsteman, vilken fått sig anförtrodd uppgiften att tjänstgöra som chef för sistnämnda avdelning, med arvode motsvarande den lön, som utgår till bankokommissarie.

Med hänsyn till riksbankens centralbanksmässiga uppgifter utgå fullmäktige från att ett konstant behov föreligger av en chef för kreditmarknadsavdelningen i bankokommissaries ställning. Som det icke föreligger tillräcklig anledning att nu genomföra någon ändring i övrigt beträffande bankokommissarietjänsterna, böra följaktligen deras antal enligt personalförteckningen ökas med en.

Förhållandena nödvändiggöra emellertid en översyn även av löneställningen för vissa gruppchefstjänster inom de avdelningar, som hava att svara för handläggningen av riksbankens centralbanksmässiga uppgifter. Med hänsyn till den ställning, som innehavarna av dessa tjänster intaga, och den kunskap och erfarenhet som de förvärva, hava de ofta lätt att erhålla tjänster utom riksbanken på villkor, som av dem måste bedömas såsom synnerligen gynnsamma. Det ligger i öppen dag att det kan vara svårt, eller t. o. m. ogörligt, för riksbanken med dess begränsade personal inom den kategori, varom här är fråga, att få tillräckligt kvalificerade ersättare. Riksbanken torde i förevarande avseende vara i sämre läge än vad fallet regelmässigt är inom den allmänna statsförvaltningen. Under senare år ha flera tjänstemän,

som det varit av värde för banken att behålla, men som lockats av förmånliga erbjudanden från utomstatliga företag, lämnat riksbanken. Skall riksbanken kunna fylla sin uppgift, blir det nödvändigt att banken har möjlighet att erbjuda tjänstemän, som svårligen kunna ersättas, sådana lönevillkor att de finna det fördelaktigt att stanna i riksbankens tjänst. De tjänster, som här närmast åsyftas, äro placerade å följande arbetsgrupper:

två å kreditmarknadsavdelningen, båda för närvarande tillhörande lönegraden Cr 5 (gruppchefer),

en å arbitrageexpeditionen, för närvarande i lönegraden Cr 7 (gruppchef),

två å utländska förhandlingsavdelningen med utrikessekretariatet, därav en för närvarande placerad i lönegraden Cr 7 (gruppchef) och en i Ce 27,

en å statistikgruppen, för närvarande placerad i lönegraden Cr 5 (gruppchef) samt

en åt utrikesexpeditionen (gruppchef, placerad i lönegraden Cr 7).

Det synes emellertid icke lämpligt att fastlåsa löneställningen för ifrågasvarande befattningshavare till en bestämd lönegrad utan bättre torde vara, att riksdagen medger att tjänsternas innehavare må placeras i *högst* viss lönegrad. Det kan nämligen beträffande flera av dessa tjänster visa sig mest ändamålsenligt att å tjänsterna placera relativt unga befattningshavare. Löneställningen kan därför i vissa fall till en början sättas relativt låg — dock ej lägre än i Cr 5 — för att sedan successivt höjas i och med att tjänstemannen förvärvar mera ingående insikter och erfarenheter, som göra honom mera användbar för de med tjänsten förenade uppgifterna och ökar hans möjligheter att taga egna initiativ. Eftersom det å andra sidan icke är något önskemål att i allmänhet på ifrågasvarande tjänster behålla innehavarna till en normal pensionsålder böra de — liksom hittills, i den mån de funnits upptagna på personalförteckningen för riksbanken — tillsättas medelst förordnande tills vidare och alltså erhålla lönegradsbeteckningen Cr. Frågan om att bereda innehavaren av dylik tjänst en tillfredsställande pensionsrätt för sig och familjen kan, såsom hittills i praxis skett, lösas genom att han antages till extra ordinarie tjänsteman i något lägre lönegrad än som närmast motsvarar den Cr-tjänst han innehar.

Med utgångspunkt från vad sålunda anförts och med beaktande av de kvalifikationer som böra krävas av innehavarna av vissa av ifrågasvarande tjänster föreslår fullmäktige att bemyndigande lämnas dem att placera innehavarna av dessa tjänster i *högst* lönegraden Cr 9. De tjänstemän, som erhålla denna löneställning, skulle därigenom komma att bliva i stort sett jämställda i löneavseende med byrådirektörer i lönegraden Ca eller Ce 33, 35:e—36:e löneklassen. En maximering torde dock böra ske såtillvida att samtidigt *högst* fyra av tjänsterna må vara placerade i lönegraden Cr 9, medan för de övriga tre bör gälla en placering i *högst* lönegraden Cr 7. Personalförteckningen torde böra utformas i enlighet härmed. Fullt utnyttjat skulle detta bemyndigande med tillämpning av gällande löneplaner jämte nuvarande lönetillägg innebära en kostnadsökning för riksbanken av omkring 18 000 kronor per år.

Vid bifall till vad sålunda föreslagits skulle ur personalförteckningen för riksbanken följande befattningar utgå, nämligen

3	Bankkamrerare	Cr 7
2	Bankkamrerare	» 5
1	Sekreterare	» 5

och i stället följande befattningar tillkomma i förteckningen:

4	Bankkamrerare	<i>högst</i> Cr 9
2	Bankkamrerare	<i>högst</i> » 7
1	Sekreterare	<i>högst</i> » 7

Vidare bör i personalförteckningen vid de nyinförda befattningarna fogas en not om att de inte må placeras lägre än i Cr 5.

Motsvarande ändringar böra vidtagas i tjänsteförteckningen för riksbanken.

Lönenämnden för riksdagens verk har den 2 maj 1956 på anmodan av utskottet avgivit utlåtande i ärendet. Nämnden har förklarat sig icke ha något att erinra mot bifall till framställningen.

Utskottet. Bankofullmäktiges förevarande framställning avser dels en ökning av antalet bankokommissarietjänster från sex till sju, dels ock vissa jämkningar i löneställningen för sju gruppchefstjänster. Lönenämnden för riksdagens verk har icke haft något att erinra mot fullmäktiges hemställan.

Genom att öka antalet bankokommissarietjänster ges möjlighet att, med bibehållande av en bankokommissarietjänst å den 1954 nyinrättade utrednings- och forskningsavdelningen, permanent tillföra kreditmarknadsavdelningen en tjänsteman i bankokommissaries ställning. Utskottet har i tidigare sammanhang understrukit betydelsen av att åt riksbanken ges de resurser som erfordras för att de centralbanksmässiga uppgifterna skall kunna fullgöras på ett tillfredsställande sätt. Då utskottet alltjämt är av samma uppfattning och den föreslagna åtgärden avser att varaktigt öka riksbankens förutsättningar att fullgöra sina penning- och kreditpolitiska uppgifter vill utskottet tillstyrka fullmäktiges framställning i denna del.

De tjänster beträffande vilka en jämkning av löneställningen ifrågasättes är för närvarande placerade på kreditmarknadsavdelningen, arbitrageexpeditionen, utländska förhandlingsavdelningen med utrikessekretariatet, statistikgruppen samt utrikesexpeditionen. På av fullmäktige anförda skäl är utskottet berett tillstyrka att innehavarna av ifrågavarande tjänster placeras i högst lönegraden Cr 9 med den maximeringsregel i fråga om antalet tjänster i denna lönegrad som av fullmäktige föreslagits. Framställningen har ej heller i övrigt givit anledning till erinran.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av fullmäktiges i riksbanken förevarande framställning, må uppdraga åt delegerade för riksdagens verk att med tillämpning från och med den 1 juli 1956 vidtaga de ändringar i tjänste- och personalförteckningarna för riksbanken som ovan angivits.

Stockholm den 11 maj 1956

På bankoutskottets vägnar:

FRANS SEVERIN

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ewerlöf, Fahlander, De Geer, Boo, Geijer, Svärd*, Krügel och Eliasson;

från andra kammaren: herrar Severin i Stockholm, Schmidt, Sköldin, Nordqvist i Karlskoga, Gustafson i Göteborg, Johansson i Kalmar*, Andersson i Ronneby* och Hansson i Önnarp*.

* Ej närvarande vid justeringen.